

рубли, която беше едничка на баща си, та го гледаше” (Кънчев 1995: 80). В началото на ХХ век загунджиите си „купуват” жени както от своите, така и от групата айдия – чергарстващи железари мюсюлмани. Сватосването се договаря между родителите и момчето трябва да плати определената сума за момичето. Тя се изплаща на части, като се дава начална сума, за да стане сватбата (Petulengro 1915-16: 19, 53-54). В документ от 1950 г. (времето на т.нар. социализъм) в протокол на общо събрание на циганското малцинство за премахване за продажбата на девойки за пари пише: „В началото на годината малцинствената организация при секция „власи” в с. Махлата (дн. гр. Искър, Плевенско) се събира на тържествено събрание по повод станалите две женитби по насилствен начин, като се продават девойките за пари.... Събранието порицава тази лоша традиция да се продават нашите девойки и взема решение: членовете на нашата секция да не продават и купуват бъдещите си другарки....” (Славкова 2007: 243).

В традицията „баба хак” при циганите не става въпрос за покупко-продажба на момичето като стока, а за „купуване на честта ѝ”. Това е правото на момчето да отнеме девствеността и правото на рода на момчето да причисли бъдещите деца към своята родствена група. В същото време е и средство за гарантиране стабилността на брака, за по-здравео обвързване на момичето със семейството на мъжа ѝ, за запазване чистотата на групата.

Кардараша, тракийски калайджии и бургуджии широко практикуват и в миналото, и днес аранжирани бракове (Марушиакова, Попов 2007-г: 345).

Сред всички подгрупи на кардарашите „купуването е гаранция, че няма да се подиграва с дъщерята, че ще живее с нея” (м., 55 г., с. Змеево, Старозагорско). Бащата на момчето, придружен от още един мъж – близък роднина, отиват в дома на момичето и там се правят договорките. В общността по-скъпо се „продават” булките от същата група, красивите момичета, добре обучените джебчийки и гледачки.

В групата на тракийските калайджии при пазарлъка за булка първоначално бащата определя много висока цена за дъщеря си – за престиж. „Колкото момичето е по-бяло, по-хубаво, умее повече да шета, от по-добро семейство е, толкова цената му е по-висока”.

По-евтини са тези, които се женят за втори или трети път. Пазарлъкът се води от възрастни мъже роднини, без присъствието на родителите. В случаите, когато момчето е по-бедно, а младите се желаят, се искат по-малко пари. Ако няма – взема на заем и след сватбата ги изплаща. Когато родителите на момичето не го дават и тя приставя, за нея пак се плаща, но по-скромна сума. В групата на тракийските калайджии във всички случаи булката „се купува”. Те смятат това за своего рода предбрачен договор, който осигурява щастието на девойката, защото „този, който си взема булка вижда какво купува”. Самите чле-